

Rama IX Art Museum Foundation

SUPAWAT THONGLAMUL

สุภาวัตร ทองละมุล

23 Years of Painting (1985 – 2008)

SUPAWAT THONGLAMUL

สุภาวัตร ทองละมุล

23 Years of Painting

(1985 – 2008)

Rama IX Art Museum Foundation

23 ปีในงานจิตรกรรม

(2528 – 2551)

One Man Exhibition of Retrospective Paintings

C.P. Seven Art Gallery, Tara Sathorn Building,

1st Floor, 119 Sathorn Soi 5, South Sathorn Rd.,

Sathorn, Bangkok

November 8 – 28, 2008

Open Daily: 9.00 a.m. – 6.00 p.m.

please contact 089 855 7214

ศุภวัตร ทองละมุล: 23 ปีในงานจิตรกรรม
(2528 – 2551)

ผมมีความเชื่อมั่นอย่างตลอดเวลว่า การสร้างสรรค์งานศิลปะต้องอาศัยความตั้งใจจริง มุ่งมั่นอย่างสม่ำเสมอ นั่นคือ การกระทำที่ค่อย ๆ มีผลต่อเนื่องอันยาวนาน ดังคำที่ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างย่อมเกิดจากการกระทำของตัวเอง ทำมาก ได้มาก หากตั้งใจและอดทนมาในระยะเวลาอันยาวนานก็ย่อมส่งผลให้กับผู้สร้างสรรค์ผลงานโดยตรง นั่นก็คือ ความเพียร

การสร้างสรรค์งานศิลปะที่มีคุณค่าต่อทั้งตนเองและสังคมที่เราอาศัยอยู่ ย่อมต้องอาศัยเวลาและความอดทนเป็นอย่างยิ่ง

ผมเกิดและเติบโตมาในครอบครัวที่ร่มเย็น เป็นสุข มีมารดาที่อ่อนโยน มีบิดาเป็นข้าราชการครู ท่านสามารถวาดภาพได้งดงาม เล่นดนตรีได้ไพเราะ ท่านรักการอ่านหนังสือ แกะไม้ ฆลุกระดาด สิ่งเหล่านี้มีผลต่อผมทั้งสิ้น พ่อสอนให้ผมวาดรูปและพาไปเรียนศิลปะที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี เพื่อให้ผมได้เรียนศิลปะอย่างถูกหลักวิชาการ และสถาบันศิลปะแห่งนี้ ผมได้พบครูอาจารย์ที่สอนให้รู้จักทั้งทักษะฝีมือทางศิลปะและสอนให้รู้จักวิธีคิดในเรื่องการดำรงชีวิตและการสร้างสรรค์งานศิลปะ ทั้งยังมีเพื่อนที่คอยเกื้อหนุนและให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ณ ที่นี้ผมและเพื่อนได้รวมกลุ่มจัดแสดงงานนิทรรศการซึ่งเป็นการแสดงนิทรรศการศิลปะครั้งแรกในชีวิต

ผมได้ดำเนินชีวิตอยู่นอกสถาบันศิลปะอยู่ช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งเป็นช่วงที่ผมได้รอนแรมตามลำพัง ผมเดินทางไกลไปในที่ต่าง ๆ ทั้งภาคเหนือและภาคอีสาน นับเป็นช่วงเวลาแห่งชีวิตที่สำคัญอย่างยิ่งเพราะได้พบเห็นประสบการณ์ที่มีคุณค่ามากมาย อันนำมาซึ่งผลงานนับร้อย ๆ ภาพที่ได้รังสรรค์ออกมาจากการเดินทางในครั้งนั้น

ต่อมา ผมได้เข้าเรียนศิลปะที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้วยโครงการพิเศษ โดยการนำภาพที่เก็บสะสมไว้หลายร้อยภาพนำเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกผู้ที่มีสิทธิ์ได้ศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยแห่งนี้

ผมเรียนศิลปะในมหาวิทยาลัยด้วยความตั้งใจ ผมทำงานศิลปะอย่างเต็มกำลังความสามารถที่มีอยู่ และตั้งใจว่าหากจบออกไปแล้ว ผมจะตั้งใจทำงานศิลปะให้สุดความสามารถ จะทุ่มเททั้งแรงกาย แรงใจที่มีอยู่ให้คุ้มค่าในแต่ละวัน

วันนี้ ผมจัดแสดงงานย้อนหลัง 23 ปี นับเริ่มจากผลงานที่แสดงนิทรรศการกลุ่มกับเพื่อนๆ ที่ผมยังเก็บรักษาเป็นอย่างดีซึ่งเป็นผลงานเมื่อครั้งที่ผมยังเรียนอยู่ที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี จนถึงผลงานในปัจจุบัน เพื่อให้เห็นถึงความเพียรในการทำงานศิลปะอย่างต่อเนื่องยาวนานของผม และผมก็จะมุ่งมั่นสร้างสรรค์งานศิลปะให้ก้าวหน้าต่อไป

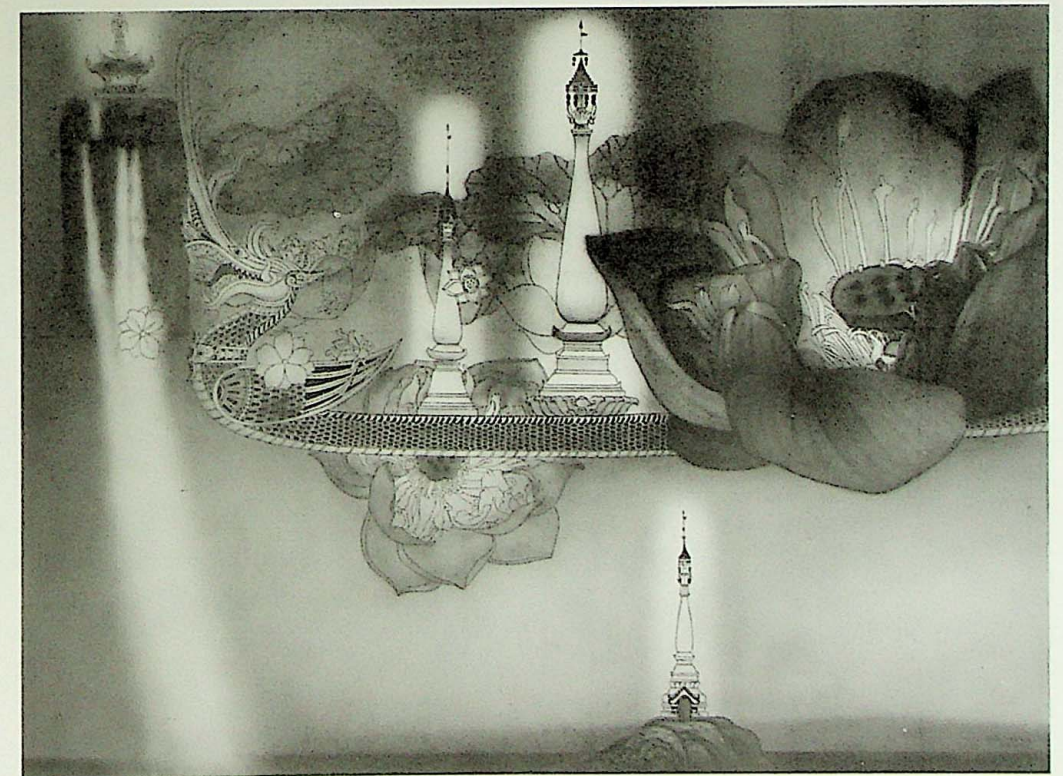
ชีวิตนี้ “เพื่อศิลปะ”

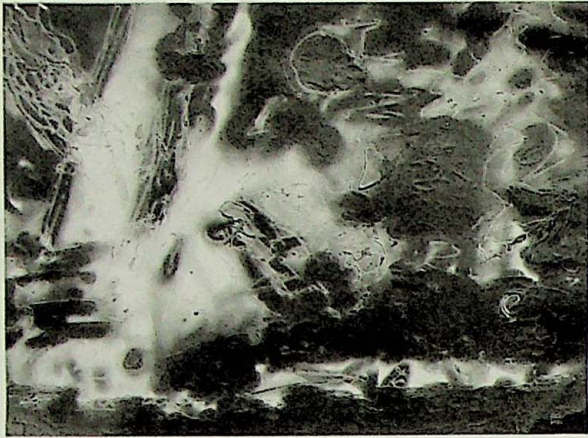
การมีชีวิตอยู่ด้วยการประกอบอาชีพวาดรูป หรือ จะเรียกให้โก้ว่า “ศิลปิน” อย่างเดียวไม่ใช่เรื่องง่าย แต่สำหรับตัวผมถือว่าเป็นอาชีพที่สะอาด ไม่ผิดศีล ไม่ได้บังคับขู่เข็ญให้คนอื่นซื้อไม่ได้เป็นธุรกิจผูกขาด เป็นอาชีพที่ทั้งผู้ขายและผู้ซื้อต่างมีความสุข เพียงแต่มีคู่แข่งในอาชีพนี้มาก และจะมากขึ้นเรื่อย ๆ

ศุภวัตร ทองละมุล อาศัยพื้นฐานการเรียนศิลปะแบบ Academic จากวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี และจากภาควิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อจบการศึกษาแล้ว ศุภวัตร มีความตั้งใจแน่วแน่ มั่นคง ไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ทอดทิ้งเขาผู้เสมอ ที่จะมีอาชีพเป็น “ศิลปิน” ซึ่งมีโอกาสอดตายสูง ศุภวัตร ทดลองการทำงานศิลปะมาหลายรูปแบบ เขาใช้มือ ดินสอ พู่กัน และปัจจุบันมาผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ด้วยการใช้พู่กันลม(Airbrush) มาใช้ในการสร้างสรรค์งานศิลปะ

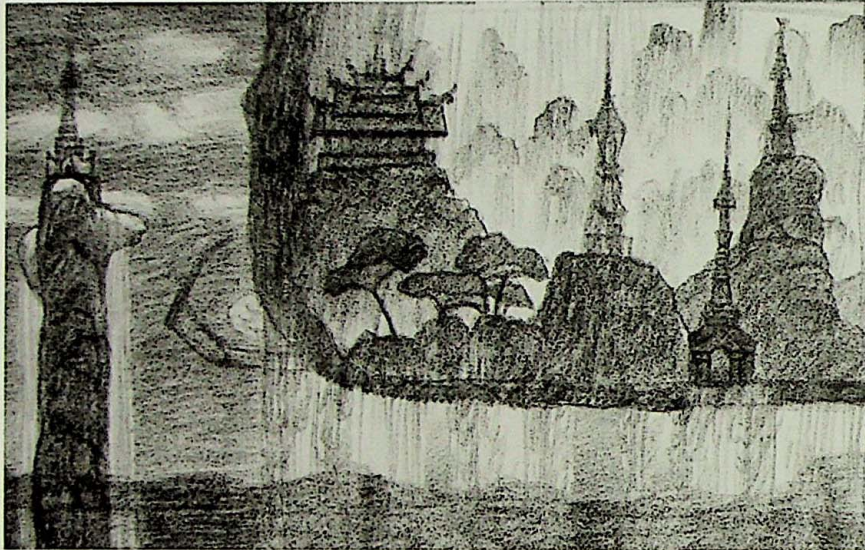
ผมถามศุภวัตรว่า ทำไมถึงคิดงานเก่า ๆ ตั้งแต่สมัยเรียนที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาจนถึงงานในชุดปัจจุบันมาแสดง ในลักษณะที่เรียกว่า “งานย้อนหลัง” ทั้ง ๆ ที่อายุยังน้อย(เพียง 40 ต้น ๆ) โบราณยังเรียกว่า “ชีวิตเพิ่งจะเริ่มต้น” ศุภวัตร ให้เหตุผลว่า การแสดงเดี่ยวครั้งนี้เป็นการบันทึกการเดินทาง (ของศิลปะ) เมื่อวัยกำลังเริ่มต้น ต่อไปนี้ รูปแบบและแนวทางในการทำงานของเขาก็จะชัดเจน แน่นนอน มั่นคงยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ

คนที่เริ่มต้นเป็น “ศิลปินอิสระ” ตั้งแต่อายุยังน้อย เริ่มต้นตั้งแต่จบการศึกษา แล้วตั้งใจเดินทางในเส้นทางนี้เลยนั้น ถือว่าโชคดี และกล้าหาญอย่างมาก โอกาสฝึกเคียงแค้นแค้นมีสูงชีวิตต้องอาศัยความอดทน มุ่งมั่น และทำงานหนัก มีเพียง “ความสุข” เป็นรางวัล

นามธรรม
เทคนิคผสม

ไครภูมิ
ดินสอบนกระดาษ

ผมเองเคยปรารถนาจะมีอาชีพ “ศิลปินอิสระ” มาตั้งแต่เมื่อจบการศึกษา แต่ทำไม่ได้ แต่ก็ยังโชคดีที่ได้เขียนรูปอยู่เสมอ และลาออกจากราชการมาประกอบอาชีพ “วาดรูปอิสระ” เมื่ออายุได้ 55 ปี เพื่อน ๆ ผมและคนที่รู้จักหลายคนบอกว่า หลังเกษียณแล้วจะเริ่มดีขึ้นอย่างจริง ๆ จัง ๆ ผมบอกว่า เข้าไปมาก จะต้องใช้เวลาอย่างน้อย 20 ปีก่อนตาย จึงจะเขียนรูปได้ดี เมื่อมีอายุ โรคภัยไข้เจ็บจะเดินทางมาเยี่ยมแล้ว โรคบางอย่างแฝงตัวอยู่ในร่างกาย ขณะที่เราแข็งแรงอยู่ ก็ยังจะไม่ป่วยไข้ พออายุมากขึ้น โรคภัยก็จะมาปรากฏตัวขึ้น ดังนั้น เมื่ออายุยังน้อย และแข็งแรงอยู่ก็ให้ทำในสิ่งที่ตั้งใจไว้อย่างเต็มที่

“ศิลปะยืนยาว ชีวิตสั้น” เป็นเรื่องจริง เมื่ออายุมากขึ้น ผมภาวนาขอมีชีวิตยาวออกไปอีกหน่อย เพื่อจะได้มีโอกาสเขียนรูปได้มากขึ้น

ในสถาบันการศึกษาไม่ได้สอนวิชา “ความทุกข์ยาก” ในชีวิตให้แก่ นักศึกษา ไม่มีศิลปินคนใด เมื่อเดินทางเส้นนี้ โดยเฉพาะ “ศิลปินอิสระ” แล้วไม่ผ่านวิชา “ความทุกข์ยาก” นี้ คงจะหายาก ส่วนใหญ่แล้วจะต้องผ่านวิชานี้กันมาก และบางคนต้องผ่านมันไป “ตลอดชีวิต” ก็มี

ผมเห็นถึงความตั้งใจจริงของสุกวัด “ผมรู้จักสุกวัดมานาน เห็นความมุ่งมั่น สม่่าเสมอในเส้นทางสายนี้ของเขา” ผมขออวยพรให้สุกวัดโชคดี ขอให้คิดว่า บางครั้ง ศิลปินนี้เขา “หากินไร้ชาติหน้า” กันเป็นส่วนมาก (คือ จะขายงานได้เมื่อตายไปแล้ว)

ท้ายนี้ ผมขอให้สุกวัดประสบความสำเร็จ เมืองไทยอาจได้ “ศิลปิน” เพิ่มอีกหนึ่งคน สุกวัดทำงานหนัก ทำงานแบบ “มีอาชีพ” คงจะอยู่ในเส้นทางสายศิลปะนี้ได้อย่างแน่นอน ผมขออวยพรและเอาใจช่วย

จรูญ บุญสวน
ลำพูน กันยายน พ.ศ. 2551

“ศิลปะ คือ การเรียนรู้ชีวิต”

การศึกษายาได้โลกทัศน์สมัยใหม่ที่คนทั่วไปมักเข้าใจผิดคิดว่า การศึกษาคือทางเลือก ในการเปิดโอกาสสู่วิชาชีพ สู่ความมั่นคง มั่งคั่งในชีวิต มากกว่าเพื่อการพัฒนาตัวตนของเรา สู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ดังที่เคยได้สดับมา สายตาเห็นธรรมจึงไม่เคยจะบังเกิดกับ ผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นบัณฑิต หรือปัญญาชน ในระบบการศึกษาที่มุ่งเรื่องโลกียวิสัยเป็นสำคัญ คือความสุขชนิดเคลือบสารปนเปื้อนอย่างไม่รู้ตัว ซึ่งเป็นสาเหตุของการก่อกรรอนทำลายตัวเรา อย่างไม่รู้ตัวเช่นกัน สำคัญอย่างยิ่งว่าการศึกษาที่บกพร่องขาดคุณภาพแห่งชีวิตดังนี้ ได้แยกวิถี การเรียนรู้ออกจากชีวิตจริง ออกจากวิถีปฏิบัติจริง ออกจากมติด้านใน ซึ่งถือเป็นหัวใจของการ ศึกษา การศึกษาเพื่อนำมาซึ่งคุณภาพของชีวิต จึงละเลยไม่ได้ที่ต้องหลอมรวม ความจริง ความดี และความงาม เข้าไว้เป็นส่วนประกอบร่วมกัน มากกว่าจะเน้นด้านใดด้านหนึ่งเฉพาะ ด้าน จนไม่เห็นความสำคัญของด้านอื่น เป็นที่น่าสังเกตว่าวิชาเพื่อสร้างคนให้เป็นคนมีจิตใจที่ดี งาม ไม่ว่าด้านศาสนา หรือศิลปะก็ล้วนถูกลดทอนลงสิ้น แม้แต่การศึกษาด้านศิลปะ ก็ละเลย ที่จะกล่าวถึงมิติทางจิตวิญญาณ หรือความงามที่แท้จริง แต่กลับไปมุ่งเน้นศิลปะในทาง เศรษฐศาสตร์ และการจัดการเป็นสำคัญ หรือจะมีก็แต่เพียงวาทกรรมที่นำมาเอ่ยอ้าง ที่สุดแล้ว การเรียนรู้แบบแยกย่อยสรรพสิ่งออกจากกันอย่างสิ้นเชิงของการศึกษาในเวลานี้ จึงเปรียบ เสมือนผู้ป่วยทุพพลภาพที่ยากเยียวยา

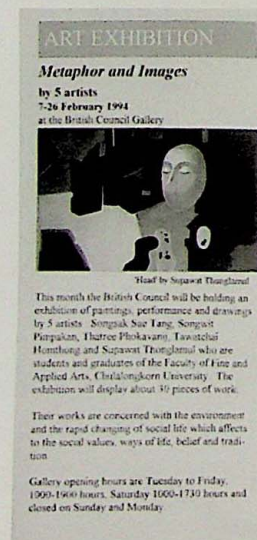

อุกแห่งปรัชญาและธรรมชาตินิยม

ศุภวัตร ทองละมุด คือหนึ่งในผลผลิตของการศึกษาในระบบ เขาสำเร็จการศึกษาด้านศิลปะภายใต้กระบวนทัศน์สมัยใหม่ ที่มีแนวทางการศึกษาแบบแยกส่วน แต่ด้วยโลกทัศน์ทางการศึกษาที่เปิดกว้างของเขา จึงเป็นส่วนผสมทำให้เขาเปิดใจรับรู้สิ่งต่างๆ รอบด้าน ทั้งด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ ปรัชญา ศาสนา และวัฒนธรรม ไม่เฉพาะในด้านศิลปะที่เขาเฝ้าเรียนมาเท่านั้น ซึ่งโดยส่วนใหญ่ผลผลิตที่ออกไปจากเบ้าหลอมในระบบ มักจะไม่มีทางเลือกมากมายนัก เพราะติดกรอบความเชื่อ ค่านิยม จนไม่อาจล่วงรู้ถึงสิ่งจริง หรือสิ่งลวง ถ้าพูดถึงความงาม ก็อาจจะรับรู้ได้เฉพาะความงามแบบผิวเผิน ไม่ลึกซึ้ง อันเป็นความงามแต่เพียงรูปรภายนอก แต่สำหรับศุภวัตรแล้ว ดูเหมือนว่าภาพลวงตา จะไม่สามารถพรางให้เขาหลงเชื่อ และที่สำคัญการศึกษาของเขายังได้มุ่งมองไปสู่พลังทางสำนึก และจิตวิญญาณที่ซ่อนแฝง นำมาสู่การสกัดกรองออกมาในรูปของผลงานจิตรกรรมที่เขาชื่นชอบ และเลือกเป็นสื่อแสดงออก ซึ่งสิ่งชีวิตดังกล่าวสามารถพิสูจน์ได้จากพัฒนาการในการสร้างสรรค์ผลงาน และการใช้ชีวิตของเขา นับเนื่องจากอดีตถึงปัจจุบัน

เช่นเมื่อครั้งที่เขาศึกษาศิลปะในระดับต้นที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี เขาชอบที่จะทำตามเจตจำนงที่มุ่งมั่นของเขา มากกว่าการเรียนเพียงเพื่อให้เกิดทักษะฝีมือ หรือทำตามคำสั่งเท่านั้น แต่เขาได้สร้างสรรค์ผลงานที่นอกเหนือบทเรียนอยู่เสมอ เช่น ผลงานที่สะท้อนแนวคิดด้วยเรื่องราวแห่งสัจธรรมของชีวิต วัฏสงสาร (รูป:หวัะกะโหลก) จนไปถึงภาพสะท้อนความเป็นจริงของชนบทอีสานที่แห้งแล้งกันดาร(รูป:ทุ่งนา) จึงเป็นไปได้ว่าสำหรับเขาแล้ว การเรียนรู้ศิลปะ คือ การแสวงหาความรู้จากภายในที่ไร้ข้อจำกัด ไม่เป็นไปตามตรรกะขั้นตอนเท่านั้น ซึ่งล้วนเป็นสิ่งชีวิตได้ตีความพลังจินตนาการของเขา กว้างไกล ไร้พรมแดนการ

Rama IX Art Museum Foundation

แม้เมื่อขณะที่เข้าศึกษาในระดับสูงขึ้นที่สถาบันศิลปะในกรุงเทพ การศึกษาในระบบก็ไม่สามารถเหนี่ยวรั้งเจตจำนง ที่เป็นดั่งสำนึกทางศิลปะของเขาเอาไว้ได้ ถึงกับปฏิเสธข้อจำกัดบางอย่างในระบบ ตัดสินใจลาออกแสวงหาด้วยตนเอง อันเป็นที่มาของผลงานเทคนิคสีน้ำ ชุด “คอยแม่สลอง” ซึ่งเขียนขึ้นขณะเดินทางไปอาศัยอยู่ที่คอยแม่สลอง จังหวัดเชียงราย น่าสนใจว่าผลงานสีน้ำชุดนี้ได้เผยตัวตนบางอย่างของเขาเกี่ยวกับความรู้สึกในส่วนลึกเกี่ยวกับความเด็ดเดี่ยว กล้าหาญ ซึ่งแสดงออกผ่านพลังปาดป้าย ด้วยลีลาพู่กันที่แม่นยำแต่อิสระ ซึ่งได้รับการเรียนรู้นอกห้องเรียน จากหนังสือศิลปะจีนที่เขาให้ความสนใจ โดยเฉพาะเทคนิคการใช้เส้นในงานจิตรกรรมจีน แต่ความรู้ที่กระจางเกี่ยวกับเรื่องนี้อาจเป็นไปได้ว่าได้รับการเรียนรู้ในระบบหลังจากกลับเข้ามาศึกษาระดับปริญญาตรี ที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในวิชาสุนทรียศาสตร์ จากอาจารย์พิชิต ชัยเสรี ที่ให้ความสำคัญกับปรัชญาสุนทรียศาสตร์ตะวันออก โดยเฉพาะเต๋า และเซน เรื่องราวจากการแสวงรู้นอกระบบของเขาเกี่ยวกับศิลปะตะวันออกก็ได้รับการต่อเชื่อมอีกครั้งหนึ่ง อันเป็นแรงหนุนส่งให้ผลงานส่วนใหญ่ของเขาในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อนี้มีบุคลิกแบบตะวันออกโดยเฉพาะรูปแบบของศิลปะจีน

แต่นั่นก็เป็นเพียงความประทับใจในช่วงเวลาขณะหนึ่งเท่านั้น ต่อมาจากสำนึกที่เขา มีต่อธรรมชาติ ป่าเขาต้นไม้ ที่อยู่ในส่วนลึก ที่เขาผูกพัน ชื่นชอบมาโดยตลอด ก็ได้หวนกลับมาเป็นประเด็นของการสร้างสรรค์โดยเขาได้หยิบยกนำเอาความงดงามในธรรมชาติมาบรรจงสร้างสรรค์ขึ้นอีกครั้ง นับเป็นผลงานที่น่าประทับใจชุดหนึ่งของเขาที่ได้ ซึ่งผลงานชุดนี้ได้สร้างสรรค์ขึ้นในปี พ.ศ.2535 โดยเขาเลือกใช้รูปทรงใบไม้สีเหลืองส้ม นำมาจัดวางเรียงอย่างเป็นธรรมชาติคล้ายภาพต่อ เพื่อสะท้อนถึงฤดูกาล และช่วงเวลาของการเปลี่ยนผ่าน โดยใช้เทคนิคสีน้ำ และสีอะคริลิกที่มีคุณสมบัติโปร่งใส โดยที่เขาเลือกแสดงความงามด้วยคราบและรอยต่อเชื่อมของสีที่ประสานต่อเนื่องกันอย่างกลมกลืน ประดูภาพนามธรรมที่ไร้รูปแต่อิงรูปปรากฏ อันเป็นจุดเริ่มต้นของการสกัดตัดทอน ในที่สุดได้พัฒนาจนกลายเป็นภาพในลักษณะนามธรรม ซึ่งได้นำเสนอเป็นผลงานในศิลปนิพนธ์ระดับปริญญาตรีเพื่อจบการศึกษาอีกด้วย

หลังจบการศึกษาในระบบ เขาได้แสวงหาแนวทางเพื่อรักษาคุณภาพของชีวิตกับอุดมการณ์ทางศิลปะของเขาเอาไว้ โดยเลือกตัดสินใจมุ่งหน้าไปตามความใฝ่ฝัน บนเส้นทางสายศิลปิน ด้วยการเก็บตัวสร้างสรรค์ผลงานอยู่อย่างต่อเนื่องที่จังหวัดเชียงใหม่ เขาตัดสินใจเผชิญชีวิตตามแบบอิสระชนด้วยการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะอย่างเต็มตัว โดยได้เกี่ยวกรำกับการทำงานด้วยความมุ่งมั่น จริงจัง อันเป็นที่มาของปฏิบัติการผลงานที่โดดเด่น น่าสนใจจนเกิดกลายเป็นความลงตัวในผลงานจิตรกรรม ชุด “แสงแห่งศรัทธา” ที่เป็นดั่งอัตลักษณ์ของการสร้างสรรค์ ซึ่งสะท้อนสัจธรรมในวิถีศรัทธาของชาวบ้าน ผ่านประกายของแสงเทียนที่ส่องสว่าง ท่ามกลางพุทธสถานธรรมชาติ หรือ ในอุโบสถ ลิม วิหาร ดังสถานทิพย์ที่สงบร่มรื่น เป็นสมาธิ ด้วยจิตรกรรมสีอะคริลิกเทคนิคพู่กันลม(Airbrush) ในแบบฉบับเฉพาะตัวของเขา ที่แสดงถึงความนุ่มนวล กลมกลืน แต่ขณะเดียวกันก็ให้ความรู้สึกหนักแน่น ด้วยการกำหนดค่าน้ำหนักแสงเงา สีเส้นและรูปทรง ที่ลงตัวอย่างน่าชื่นชม

“แสงแห่งศรัทธา” คือผลงานที่ได้รับการพัฒนาจนถึงขั้น ตกผลึก เพราะเขาสามารถเข้าถึงความงามอันปราศจากตัวตน และนั่นต้องมาจากสภาวะอันเป็นสมาธิอย่างยิ่งที่กำหนดรูปขึ้นอย่างมีสติ ระลึกรู้ในสุนทรียภาพ และความสำนึกในวินัยอย่างยิ่งยวดของเขาได้ก่อให้เกิด

เป็นการเรียนรู้โดยตัวมันเอง ไม่ได้ปฏิบัติตามอย่างจำนน แต่เลื่อนไหลแทรกซึมอยู่ในทุกอนุสํานึก จะเห็นได้ว่าสิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้ยังมีวินัยของเขาตลอดระยะเวลากว่า 23 ปีนั้นไม่เป็นการเรียนรู้ที่สูญเปล่าแต่อย่างใด แต่ได้เสริมส่งไปสู่ทางที่สว่าง สงบสันโดษภายในจิตใจ ดังเดียวกับนิสัยของแสงอันเกิดขึ้นจากศรัทธาที่แท้จริง ซึ่งไม่เป็นเพียงรูปแบบหรือเทคนิคเท่านั้น แต่เป็นตัวแทนจิตวิญญาณของศิลปินที่ซ่อนแทรกจนกลายเป็นเนื้อเดียวกัน เผลอเช่นบทกวีเชนที่ว่า

“การเรียนรู้รรคแห่งการหลุดพ้น คือการเรียนรู้ตนเอง
การเรียนรู้ตนเอง คือการละอัตตาตนเอง
การละอัตตาตนเอง คือการหยั่งรู้โดยสรรพสิ่ง(ธรรมชาติ)ทั้งปวง
การหยั่งรู้โดยสรรพสิ่ง(ธรรมชาติ)ทั้งปวง คือการจัดอุปสรรคที่ปิดกั้น
และแยกแยะตัวเรากับคนอื่นออกไป”

โคเงิน

ศุภวัตร ทองละมุล คือ ภาพแทนของศิลปินผู้ทลายกรอบค่านิยมในระบบ ผู้แสวงรู้ตามแบบอย่างเสรีนิยมตามครรลองอุดมการณ์ที่รองรับความเชื่อของตนเอง ซึ่งสมัครใจที่จะเลือกเส้นทางสายนี้ แม้จะรู้ว่ามิอุปสรรคกันขวางอยู่ข้างหน้า ด้วยเขามีความเชื่อมั่นเสมอว่าการปฏิบัติที่จริงจังจะเป็นหนทางนำไปสู่ความสำเร็จ และนั่นก็เป็นสิ่งพิสูจน์แล้วว่า สิ่งที่เขาเชื่อมั่นศรัทธานั้นเป็นจริงได้ ด้วยเพราะผลงานของเขาได้ส่งประกายฉายาน บ่งบอกตัวตน อุดมศึกษาของตัวมันเอง นั่นคือ ผลสำเร็จ และตัวตนในวันนี้ของเขาที่ก่อร่างสร้างรูปมาจากสิ่งละอันพันละน้อย จากการเก็บเกี่ยวประสบการณ์บนเส้นทางสายศิลปะ- ศิลปิน

การแสดงผลงานย้อนหลังของศุภวัตรในครั้งนี้ จึงเป็นดั่งบทสนทนาระหว่างตัวตนกับผลงานสร้างสรรค์ของตนเองในช่วงระยะเวลาหนึ่งที่ผ่านมา และเป็นการฉายภาพทัศนคติการสร้างงานมานับเนื่องจากจุดเริ่มต้นถึงปัจจุบันตลอดระยะเวลา 23 ปีในการสร้างสรรค์ให้กับสาธารณชนได้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน จึงเป็นการเรียนรู้ สอบทาน ทบทวนความรู้ ความจริง และความงาม ของศิลปิน ขณะเดียวกันก็น่าจะเป็นกรณีศึกษาสำหรับคนทั่วไป โดยเฉพาะยุวศิลปินทั้งหลาย เพื่อให้ตระหนักและระลึกถึงสิ่งที่ว่าด้วย วินัยการเรียนรู้ และจิตวิญญาณของศิลปินที่แท้ว่าควรเป็นเช่นไร จากศิลปินนาม ศุภวัตร ทองละมุล ผู้ที่ได้อุทิศชีวิตเพื่อการเรียนรู้ตนเองผ่านศิลปะโดยแท้จริง

ทรงวิทย์ พิมพะกรรณ์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ทุ่งนา
Paddy Field
Drawing on paper
93 x 117 cm.
ปีที่สร้างสรรค์ 2528

ผมวาดภาพนี้เพราะเจ้าโคตรผมเป็นชาวนา ถึงแม้พ่อผมจะเป็นครูก็ตาม วัยเด็กผมมักไปดูลุง ป้า น้า อา เขาทำนํ้ากัน ผมเคยเกี่ยวข้าว นั่งเกวียน ผมรักผืนแผ่นดินที่ผมเกิด ผมรู้ถึงบุญคุณของข้าว และชาวนา

ผมมองชีวิตของชาวนาว่ามีค่า มีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน ผมมองแผ่นดิน มองลึกลงไปในฟางข้าวในผืนดินที่ให้ต้นกล้ากำเนิด แผ่นดินที่ให้ต้นกล้าเติบโต ต้นข้าวที่เสียสละเมล็ดข้าวให้กับชาวนาและเพื่อนมนุษย์ ผมรู้สึกอย่างนั้น แผ่นดิน ก้อนเมฆ ต้นไม้ และสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนประกอบกันเป็นงานชิ้นนี้ ผมนำงานชิ้นนี้ไปแสดงที่ต่างจังหวัดในวันเด็กกับเพื่อน ๆ

ในฤดูกาลแห่งชีวิตของการเรียนที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี สถานที่ซึ่งผมสนุกกับการทำงาน และได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ ในวิชาเรียน

วิฏสงสาร
Cycle of Life
Drawing on paper
102 x 132 cm.
ปีที่สร้างสรรค์ 2529

นอกจากงานเรียนที่เรียนหนักในห้องเรียนแล้ว ในตอนปิดเทอม ผมมักจะทำงานนอกเหนือจากชั่วโมงเรียน นัยว่า อยากฝึกฝีมือให้มากขึ้น ภาพนี้ได้รับการชี้แนะองค์ประกอบจากอาจารย์จุฑา จำเปรมศรี ผู้สอนวิชาวาดเส้น

ผมวาดภาพนี้เป็นภาพศีรษะมนุษย์ที่เป็นหุ่นกายวิภาคในห้องเรียนที่นักเรียนทุกคนจะต้องวาดภาพโครงกระดูกจากหุ่นอันนี้ ผมวาดภาพกะโหลกอาปาก แสดงความทุกข์ยากของมนุษย์ท่ามกลางความเกิด แก่ เจ็บ ตาย มีภาพพระสงฆ์อยู่กลางภาพเปรียบเสมือนเป็นทางสายกลาง รูปข้างหน้าพระสงฆ์เป็นรูปเด็ก ซึ่งผมได้ร่างภาพเด็กนี้จากโรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ซึ่งเป็นโรงพยาบาลประจำจังหวัดอุบลราชธานี

ภาพกะโหลกลอยอยู่เหนือท้องทุ่งอันกว้างใหญ่สุดลูกหูลูกตา ท่ามกลางท้องฟ้าที่มีด้าและปั่นป่วนอยู่ตลอดเวลา แสดงให้เห็นถึงการเวียนว่ายตายเกิดอย่างไม่จบไม่สิ้น ภาพผลงานชิ้นนี้ผมใช้เวลาในการวาดค่อนข้างนาน เพราะภาพมีรายละเอียดเป็นอย่างมาก

แต่เมื่อมองภาพนี้ย้อนกลับไป ผมคิดว่าภาพนี้ได้บ่งบอกถึงรหัสอะไรบางอย่างในวัยเด็กที่มีผลต่อความคิดที่สืบทอดมาจนถึงปัจจุบันนี้

ดอยแม่สลอง 1
Doi Mae Salong 1
Water colour on paper
51 x 61 cm.
ปีที่สร้างสรรค์ 2530

ภาพนี้เป็นภาพแรก ๆ ที่วาดบนดอยแม่สลอง หลังจากที่ผมเดินทางตามลำพังเพียงคนเดียวจากกรุงเทพฯ ลำปาง พะเยา เชียงราย แม่จัน จุดหมายปลายทาง คือ ดอยแม่สลอง ด้วยเงินเพียงไม่กี่บาท รวมทั้งอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับวาดรูปที่พอจะหาได้ในเวลานั้น

ชะตาชีวิตเป็นสิ่งที่คนเรามักเลือกเองเสมอ ผมคิดถึงหนทางอันยาวไกลในชีวิตว่า มันคงจะเริ่มจริงจังอีกครั้งหนึ่ง และจากคำบอกเล่าต่อ ๆ กันมาว่า ที่นี้มีทิวทัศน์ที่สวยงามมาก มีความสงบและมีความเป็นอยู่แบบจีน ตกกลางคืน ลมพัดหวิวหวิว อากาศเย็นยะเยือก ตื่นขึ้นตอนเช้า อากาศบางวันมีหมอกปกคลุม บางวันฝนตก มีชาวเขาจูงม้าผ่านวัดเป็นภาพชีวิตที่น่าตื่นตาตื่นใจ ชีวิตและจิตใจในช่วงเวลานั้น ผมวาดภาพและวาดภาพบันทึกแง่มุมของชีวิตอย่างไม่หยุดหย่อน ผมพักและวาดภาพอยู่ที่วัดสันติคีรี ดอยแม่สลอง อยู่ที่นี่เกือบ 3 เดือนกับพระ ผมใช้ชีวิตที่นี่ย่างอดทนและมีความสุข นี่ก็คือ ศิลปะและชีวิต

ชีวิต 1
Life 1
Ink on paper
66 x 69 cm.
ปีที่สร้างสรรค์ 2530

ชีวิต 2
Life 2
Ink on paper
66 x 69 cm.
ปีที่สร้างสรรค์ 2530

ผมวาดภาพคนงานเหล่านี้ที่กำลังสร้างถนนที่คอยแม่สลอง เป็นภาพคนงานที่กำลังผสมปูนในตอนกลางวัน ท่ามกลางอากาศที่ร้อนระอุบนคอยสูง ผมเห็นอุปกรณ์ เครื่องไม้ เครื่องมือ ที่วางอย่างระเกะระกะอยู่บนพื้นดิน โดยมีเครื่องผสมปูนกำลังเดินเครื่องอยู่เสียงดังสนั่น

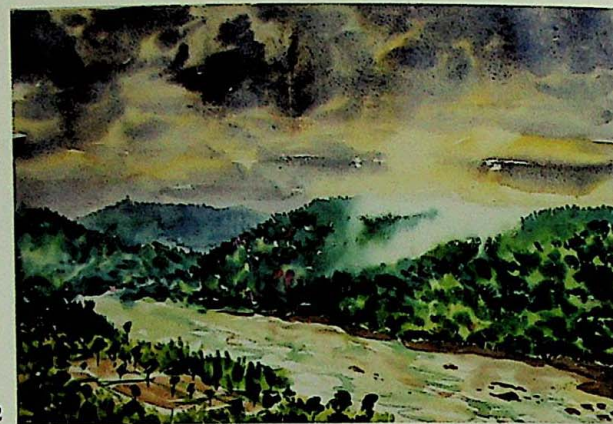
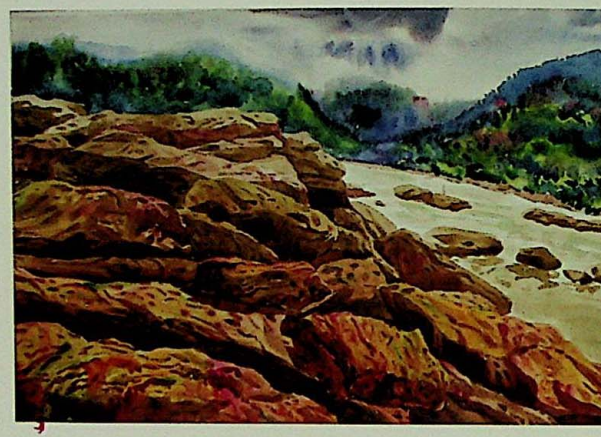
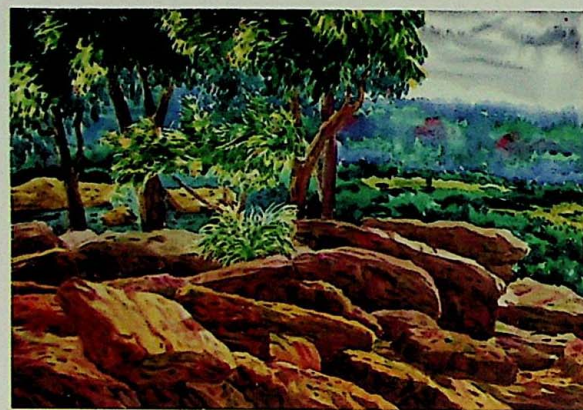
ผมสังเกตก่อนหน้านี้ว่า กระดาษถุงปูนมีความหนาและมีสีขาว ผมจึงใช้หมึกจีนที่มีอยู่วาดภาพเพื่อน ๆ ที่กำลังทำงานลงบนถุงปูนนี้ เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงชีวิตที่ต้องทำงานหนักและอดทน

ทิวทัศน์วัดถ้ำแสงเพชร
Tham Sangpetch
Water colour on paper
51 x 61 cm.

ผมเดินทางกลับบ้านที่อีสาน หอบหิ้วงานที่วาดไว้จากคอยแม่สลอง จังหวัดเชียงรายนำไปให้อาจารย์ที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานีชี้แนะ และวิจารณ์ผลงาน หลังจากนั้นผมก็เดินทางต่อไปยังวัดถ้ำแสงเพชรที่อยู่ในเขตจังหวัดอำนาจเจริญในปัจจุบัน วัดนี้เป็นวัดป่าสาขาวัดหนองป่าพง อุบลราชธานี ผมพักอยู่ที่นี้ระยะหนึ่งและวาดภาพได้พอสมควร โดยตอนเย็นผมต้องทำวัตรและนั่งสมาธิกับพระภิกษุด้วย

ภาพอาคารที่ไกลออกไปเป็นที่พักสำหรับญาติโยมที่มาทำเกี่ยวกับกรรมกิจ โดยผมจะต้องนอนพักที่นี้เพียงคนเดียว ในตอนกลางคืนวัดทั้งวัดเงียบสงบ ได้ยินแต่เสียงแมลงกลางคืนและใบไม้ร่วงเวลาลมพัด เงียบมาก ชนิดที่นับเสียงใบไม้ร่วงได้ ช่างเป็นช่วงเวลาแห่งการทบทวนจิตใจดีแท้ ส่วนอาหารมื้อเย็น ผมจำได้ถึงความเอื้ออารีของแม่ชีอาวสุทธานหนึ่ง

ผาแต้ม 1	ผาแต้ม 2	ผาแต้ม 3	ผาแต้ม 4	ผาแต้ม 5	ผาแต้ม 6
Pa Tam Cliff 1	Pa Tam Cliff 2	Pa Tam Cliff 3	Pa Tam Cliff 4	Pa Tam Cliff 5	Pa Tam Cliff 6
Water colour on paper	Water colour on paper	Water colour on paper	Water colour on paper	Water colour on paper	Water colour on paper
51 x 61 cm.	60 x 78 cm.	51 x 61 cm.	60 x 78 cm.	60 x 78 cm.	60 x 78 cm.

ผมเดินทางไปผาแต้มเพียงลำพัง เพื่อวาดสีน้ำต่อไป ผมมีความกระตือรือร้นในการไปวาดรูปอยู่ตลอดเวลา และอยากจะทำให้ดีที่สุดโดยไม่คิดจะหยุดอยู่เพียงแค่อำแสงเพชร “ไอน้อง พักอยู่กับพี่ที่นี้แหละ ข้าวปลาก็กินกับพี่ และนอนที่นี้เลย จะพักกี่วันก็ได้” เป็นคำพูดของหัวหน้าปัฏญา หัวหน้าอุทยานแห่งชาติผาแต้ม อุบลราชธานี ท่านพูดกับผมอย่างจริงใจและเปิดเผย ผมวาดรูปอย่างต่อเนื่อง บางวันผมต้องวาดบนลานหินที่ร้อนระอุ ยิ่งร้อนผมยิ่งอดทนในการวาด เพราะเป็นมุมที่สวยงามมาก

ตลอดเวลาที่ผมพักและวาดรูปอยู่ที่ผาแต้ม ผมได้รับความเกื้อหนุน เอื้ออาทรจากพี่และลุงที่เป็นเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติผาแต้มเป็นอย่างดี และผมก็ได้ลาหัวหน้าอุทยานแห่งชาติผาแต้มและผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์เรื่องข้าวปลาอาหาร น้ำใจไมตรีและมิตรภาพที่ผมมีโอกาสได้

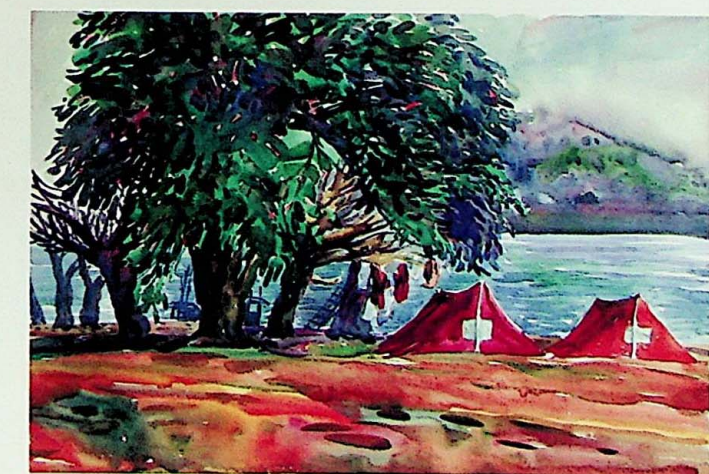
ทิวทัศน์
Landscape
Water colour on paper
60 x 78 cm.

หุ่นนิ่ง
Still Life
Water colour on paper
78 x 60 cm.

จุฬาลงกรณ์
Chulalongkorn
Water colour on paper
60 x 78 cm.

เกาะสีชัง
Sri Chang Island
Water colour on paper
60 x 78 cm.

ธรรมชาติ 1
Nature 1
Water colour on paper
51 x 61 cm.

ธรรมชาติ 2
Nature 2
Acrylic on canvas
117 x 143 cm.

Rama IX Art Museum Foundation

ธรรมชาติ 3
Nature 3
Acrylic on canvas
60 x 80 cm.

ธรรมชาติ 4
Nature 4
Water colour on paper
51 x 61 cm.

ผมชอบวาดภาพทิวทัศน์ เห็นแสงที่ทาบทากระทบตามต้นไม้ใบหญ้า หมู่มนที่ดอกลอย ผมเริ่มจับอารมณ์และรูปทรงที่ทับซ้อนกัน โดยใช้สีสว่าง สีอ่อน สีเข้มอย่างลดหลั่นกันลงไปเรื่อย ๆ ของรูปทรงก้อนหิน กิ่งไม้ ใบไม้แห้งที่ทับถมกันอยู่ ผมเขียนภาพชุดธรรมชาตินี้หลายภาพและหลายเทคนิค ใช้เทคนิคทั้งสีน้ำบนกระดาษ สีอะคริลิกและสีน้ำมันบนผ้าใบ โดยเฉพาะสีน้ำ เป็นชุดที่ผมมีสมาธิกับงานที่ทำมาก ผมตั้งใจให้ภาพมีความสลับซับซ้อนของรูปทรงและน้ำหนักของสี

ผมชอบมองเปลวไฟตั้งแต่เด็ก ๆ เพราะ บ้านผมสมัยนั้น หุงข้าวด้วยเตาถ่าน ถ่านไฟที่สุกเต็มที่จะเป็นสีส้มอมชมพู เรื่อ ๆ ดูแล้วให้ความรู้สึกสงบนิ่ง ลึกด้น หนักแน่น หรือแม้กระทั่งไฟที่ไหม้กิ่งไม้ ใบไม้ เมื่อมอดดับหมดแล้ว ผมมักมองให้เป็นรูปทรงต่าง ๆ ผมทำงานในชุดนี้เป็นเวลานานพอสมควร เพราะผมชอบรูปทรง สี และน้ำหนักที่ปรากฏออกมาให้เห็นในภาพ

ช่วงที่วาดภาพชุดนี้อยู่ เป็นช่วงชีวิตที่ผมใกล้จะจบการศึกษา ผมมองเห็นว่าชีวิตกำลังจะเปลี่ยนไป ผมชอบเขียนสีเขียว สีฟ้าแทรกอยู่ท่ามกลางสีส้ม สีน้ำตาล เหมือนกับว่าถึงแม้ชีวิตจะต้องเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรก็ตาม ชีวิตก็ยังคงมีความหวังอยู่ตลอดไป คล้าย ๆ กับเป็นสีที่ให้กำลังใจ

ธรรมชาติ 5
Nature 5
Acrylic on canvas
60 x 80 cm.